

DE JARIGE VERENIGING NODIGT UIT:

LUSTRUMWANDELINGEN LANGS MIJLPALLEN

Uit de grote enquête in het kader van het Europese Leader+ project van het Hageland, bleek dat het merendeel van de respondenten vonden dat natuur en landschap de meest kenmerkende kwaliteit uitmaakt van hun leefomgeving. Dat is het bewijs dat mensen natuur belangrijk vinden. Ons werk is de afgelopen veertig jaar niet voor niets geweest.

Zonder de Regionale Vereniging Natuur en Landschap, nu Natuurpunt Oost-Brabant, zou er veel minder natuur in onze streek zijn overgebleven. Om dat op het terrein vast te stellen, nodigt de jarige vereniging uit op lustrumwandelingen langs mijlpalen uit 40 jaar landschapsgeschiedenis. De Walk for Nature 2011 in het Silsombos vormt als grote publieksactiviteit in het lustrumjaar een hoogtepunt in deze reeks. Wie de reeks doorloopt, krijgt een beeld én van de biodiversiteit in de regio én van de geschiedenis van de jarige vereniging. In het kader van de campagne GeefomNatuur werd de balans gemaakt van de biodiversiteit en de enorme bijdrage van de 3150 ha beheerde natuurgebieden binnen Oost-Brabant. Een belangrijk deel van dieren en planten op de Rode Lijst komt enkel nog in die beheerde natuurgebieden voor. Ook qua toegankelijkheid voor bezoekers en hun rol voor recreatie en streekgericht toerisme zijn de beheerde natuurgebieden uitgegroeid tot vaste waarden. Aan de hand van een aantal concrete projecten die Natuurpunt Oost-Brabant in haar veertigjarige geschiedenis realiseerde, willen we op het veld aan de mensen tonen hoe deze gebieden mijlpalen betekenden voor de regio en voor de biodiversiteit.

Zo zal je in de **Demerbroeken** kunnen constateren wat een pracht er gered werd dankzij het optreden van de Regionale. Ei zo na dacht men dit gebied in de jaren '70 op de schop te nemen voor een grootschalige recreatieplas, inclusief jachthaven in Averbode en verkaveling van Averbode Bos & Heide voor villa's. Volgehouden actie zetten grote delen van de vallei als natuurgebied op de gewestplannen en later werd er het 23ste

Europese 'Vogelrichtlijngebied' in Vlaanderen aangeduid. Sinds 1987 worden percelen aangekocht als reservaat en worden bijna 300 hectare beheerd.

De geschiedenis van het **Vorsdonkbroek** is even boeiend. Vorsdonk was in de 19de eeuw bij wetenschappers zeer gekend als plaats waar allerlei zeldzame planten konden verzameld worden voor de toenmalig populaire 'herbaria'. Het was echter onze vereniging die het gebied 'herontdekte' en er de bescherming van afdwong. Want nog in de jaren '70 van vorige eeuw waren moerassen enkel nuttig als stortplaats, om visvijvers aan te leggen of (in dit geval) als uitbreidingsgebied van industrie. Zelfs vandaag nog moeten we hiervoor zeer alert blijven. Vorsdonk kan schitterende beheersresultaten tonen, zowel het gevolg van dagelijks beheer als van inrichtingsmaatregelen. Maar ook door het wegwerken van kankers. Vorig jaar werden de illegale bouwwerken aan de oude boswachterswoning die omgevormd werd tot een horeca-instelling, opgeruimd en het geheel terug aan de natuur gegeven. Analoge verhalen en vele anekdotes kunnen rond tal van andere gebieden verteld worden, zoals de Hagelandse vallei en het Dunbergbroek of het Papebroek.

De Walk for Nature 2011 is toch wel een bijzonder ankerpunt in het lustrumjaar. We tonen **Silsombos** als deel van een verbonden netwerk in de vallei van de Molenbeek, van Hellebos, Torfbroek tot het Kastanjebos: een groen hart vol van biodiversiteit in het sterk verstedelijkte Midden-Brabant. Hier past ook het verhaal van de redding van Torfbroek, dat door velen

Walk for Nature Kampenhout 2006. Foto Eric Malfait

LEN UIT 40 JAAR LANDSCHAPSGESCHIEDENIS

tot 1975 volledig verloren werd gewaand. Nu met duizenden orchideeën, ook in het Silsombos trouwens.

De **Koeheide** is een andere mijlpaal van 40 jaar verenigingswerking. Een reservaatproject nu eens niet in de brede Dijlevallei maar op en aan de rand van het plateau, met droge graslanden, graften, plateauflanken. Op het moment van totstandkoming niet evident, nu een absolute parel zowel qua biodiversiteit als qua landschappelijke beleefbaarheid. Een vol-

treffer die bakens verzette. Op de Koeheidedag is het publiek onze gast om mee te genieten.

Bij de orchideeënwandeling in de **Snoekengracht** kan je duizenden brede orchissen zien, die er gekomen zijn als resultaat van 35 jaar beheer. Ook hier zijn vele anekdotes en geschiedenissen te vertellen. Zoals over het behoud van de meanderende Velpe, het positieve gevolg van 20 jaar strijd tegen de recht-trekking van de ervan. Of over de Snoekengracht als stapsteen

Zondag 1 mei 2011: Koebos in Pellenberg en Lovenjoel

Pinksterbloemen in Koebos. Foto Rik Convents

10 jaar natuurreervaat Koebos in de Molenbeekvallei op de grens van Pellenberg en Lovenjoel. Een Europees Natura 2000-gebied met unieke biodiversiteit in ontwikkeling aan de rand van de Leuvense agglomeratie. Een Life-project staat op stapel: hier wordt toekomst geschreven.

14u30: Parking LUCINA Pellenberg

Info: Frank Claessens, 016 46 25 80, frank.claessens@med.kuleuven.be

Zaterdag 7 mei 2011: Snoekengracht te Boutersem

Brede orchis. Foto archief

Orchideeën kijken in de Snoekengracht: een groene oase midden in het dorp met een meanderende Velpe waarin terug zuiver water vloeit, in een netwerk van reservaten in de Velpevallei. De Snoekengracht is sinds 1976 reservaat: 35 jaar wordt dit gebied al beheerd. De pioniers van het eerste uur en een enthousiaste ploeg jongeren maken je wegwijs in het natuurgebied en besteden aandacht aan de vele anekdotes en de geschiedenis van de vereniging die hier geschreven is.

19u00: NMBS-station Verrijck, Boutersem

Info: natuurpunt@velpe-mene.be

Zondag 15 mei 2011: Getevallei te Linter

Kamsalamander. Foto VildaPhoto Rollin Verlinde

Kom kennismaken met de Getevallei van Latembroeken, Doysbroek en de provinciale Getebossen.

De brede Getevallei van onbekend restgebied tot natuurcomplex van internationaal belang: meer dan een verhaal. Een prioriteit in dit lustriumjaar.

Doorlopend van 14u00-18u00: Doysbroek, wandelingen op uitgezette circuits met stands

Info: Kevin Lambeets, 0497 92 09 91

in een heel netwerk van beheerde gebieden, verbonden door de levende Velpe. Je kan er eveneens vaststellen dat de vereniging niet alleen oog heeft voor biodiversiteit, maar ook voor cultuur met het project van de gerestaureerde Sint-Luciakapel en de Luciabeemden.

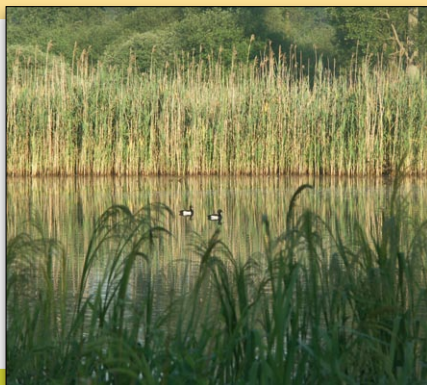
Of wil je het verhaal horen van hoe door inzet van de regionale vereniging de in uitvoering zijnde ruilverkaveling van Hoegaarden omgebogen werd en er concreet aan natuurontwikkeling kon gedaan worden in het Rosdel? Op stenige, sterk eroderen-

de hellingen waar tot het jaar 2000 bieten en graan stonden, vind je nu rode lijstsoorten als bijenorchis, bosorchis en vele andere zeldzaamheden. In dit landschap nam de vereniging via het project Graan voor gorzen ook innoverende maatregelen, die later veralgemeend werden, voor de overleving van akkervogels.

Je kan op twee plaatsen kennis maken met de Getevallei: in **Doysbroek** en **Aronst Hoek**. Het laatste decennium heeft de vereniging al heel wat in beweging gezet met het oog op de

Donderdag 2 juni 2011 (Hemelvaart): Landschapswandeling Demerbroeken te Scherpenheuvel-Zichem

Kuifveenden. Foto Luc Vervoort

De Demerbroeken tussen Aarschot en Diest vormen veruit het grootste aaneengesloten natuurgebied in Oost-Brabant, met bovendien een enorme variatie aan nog soortenrijke habitats zoals overstromingsgraslanden, trilvenen, droge donken... Dit heeft positieve gevolgen voor flora, fauna en de mensen die het gebied nu volop kunnen bezoeken. Zonder het optreden van de Regionale Natuur en Landschap, nu Natuurpunt Oost-Brabant, was het gebied voorgoed verloren geweest voor het nageslacht.

14u00-17u00: Huize Ernest Claes, Ernest Claesstraat 152, Zichem

Info: Manu Vlaeyens, 016 32 63 60, 0473 94 16 08, manu.vlaeyens@natuurpunt.be

Zondag 5 juni 2011: Walk for Nature 2011 Silsombos te Erps-Kwerps (Kortenberg)

Blauwborst. Foto Willy Vandersteegen

Walk for Nature

Wandelen en fietsen voor meer Biodiversiteit

De Walk for Nature 2011 is een grote gezinswandelen- en fietsdag die de natuurontwikkeling en de landschappelijke troeven in de streek in de verf zet. Tijdens het lustrumjaar laten we het grote publiek kennismaken met de zeldzame kalkminnende flora en duizenden orchideeën, en met vogels als nachtegaal, blauwborst in het groene hart van Midden-Brabant.

Doorlopend heel de dag. Vanaf 8 u vroege vogels en vanaf 10u tot 16u vertrek wandelcircuits en randanimatie.

Startlocatie: Gemeenteschool de Klimop te Erps-Kwerps (gemeente Kortenberg)

Organisatie: NP Kortenberg en NP Kampenhout ism NPOB

Info: www.walkfornature.be

Zondag 12 juni 2011: Orchideeënwandeling Vorsdonkbos-Turfputten te Gelrode (Aarschot)

Gevlekte orchis. Foto Luc Vervoort

Vorsdonkbroek is één van de klassiekers in de geschiedenis van onze vereniging. Dankzij het afdwingen van de bescherming en het beheer van waardevolle delen sinds 1979 werden verloren gewaande natuurwaarden terug springlevend. Ook bij het brede publiek zijn de bloemenrijke graslanden met ontelbare aantallen gevlekte orchis een begrip geworden, zelfs in gans Vlaanderen.

14u00-17u00: oud stationsplein (hoek huidige Wipstraat en Vorsenzang) te Gelrode. Wandelingen, info, dranken en hapjes.

Info: Bert Neefs 016/56.09.31, bert.neefs@skynet.be

versterking en erkenning van de Getevallei als natuurcomplex met naar Vlaamse normen unieke mogelijkheden. De komende jaren staat er nog veel te gebeuren. Wanneer in de Getevallei ruimte gegeven wordt aan de rivier in het kader van natuurlijke waterberging en dit gepaard gaat met natuurontwikkeling, kan er een grootschalig natuurgebied van Europese allure komen, met een afwisseling van moerasbossen, moerassen, ruigere graslanden en open water, en met een hoge natuur- en recreatieve belevingswaarde. Dat laatste doordat ook grotere soorten zoals bevers, reigers en andere

water- en moerasvogels er volop kansen krijgen. Het is duidelijk dat deze lustrumwandelingen niet zomaar wandelingen zijn. Ze zijn een feest, een ontdekking van biodiversiteit, een ontsluiting van mijlpalen uit een rijke geschiedenis van inzet van mensen. Deze lustrumwandelingen onderscheiden zich van de gewone activiteiten omdat we ingaan op de geschiedenis met zijn boeiende anekdotes, en de deelnemers wat extra verwennen. Bij elk van deze activiteiten willen we de mogelijkheid geven na de wandeling bij een glaasje na te praten.

Zondag 19 juni 2011: Rosdel te Hoegaarden

Bijenorchis. Foto Rik Convents

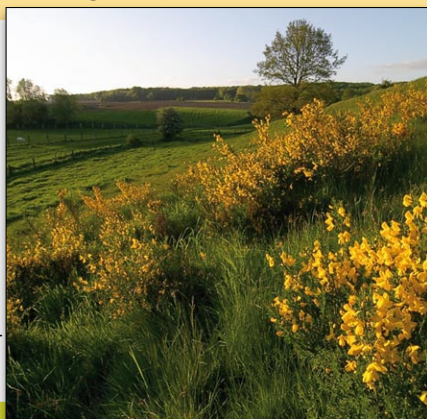
Orchideeënwandeling in Rosdel, deel uitmakend van de Hoegaardse valleien. Een uniek natuurontwikkelingsproject met kalk- en droge graslanden op flanken, vernatting in valleien en bosjes en holle wegen. Een project dat geschiedenis schreef.

14u00: kerk Hoegaarden

Info: Pieter Abts, 016 82 18 36, pieter.abts@natuurpunt.be

Zondag 4 september 2011: Koeheidag te Bertem

Brem op de Koeheide. Foto Dries Adriaens

De Koeheide ontsluit een mijlpaal in de geschiedenis: niet alleen aandacht voor natuur in valleien maar ook natuur in een prachtig terras- en graftenlandschap op de rand van het agrarisch plateau. Eens een gedurfde droom, nu een prachtig project in volle ontwikkeling.

10u00-18u00: tent op de Bertemse Heideweg

Info: Eddy Macquoy, 0485 41 21 99, eddy@koeheide.be

Zondag 9 oktober 2011: Aronst Hoek te Geetbets

Kwartelkoning. Foto web

Aronst Hoek te Geetbets samen met Betserbroek is met zijn 225 ha het snelst groeiend reservaat in Oost-Brabant. In de Getevallei wordt gewerkt aan een groots natuurcomplex vol afwisseling. Samen met Het Vinne, Meertsheuvel en stroomopwaarts Doysbroek, de Getebossen, het Tiens Broek en verder de Getebeemden in Hoegaarden is dit een sluitstuk van een verbonden en samenhangend netwerk van de gewestgrens met Walonië tot de monding in Limburg. Een mijlpaal in 40 jaar geschiedenis.

14u00: Dorpstraat Geetbets aan de kruising met de Gete

Info: Marc Op de Weerd, marc.opdeweerd@dommel.be